

TÜM DERSLER

4

KAZANIM
ODAKLI **HİBA**

KONU ANLATIMI • BOL ALIŞTIRMA
ÇÖZÜMLÜ SORULAR

TÜRKÇE
MATEMATİK
FEN BİLİMLERİ
SOSYAL BİLGİLER

 tudem[®]

4. SINIF

TÜM DERSLER KAZANIM ODAKLI HBA

©Tudem Eğitim Hiz. San. ve Tic. AŞ
1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak / Konak / İZMİR

YAZARLAR: Tudem Yazı Kurulu
DİZGİ VE GRAFİK: Tudem Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / ANKARA
0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-285-135-7
YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 45041
MATBAA SERTİFİKA NO: 16031

Tüm hakları saklıdır.
Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

Sevgili Öğrenci,

Bu kitap, Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan yeni öğretim programlarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Kitabın Türkçe bölümü, "Dilini tanıyıp seven, iyi kullanan, iletişim becerisi yüksek bireyler yetiştirmek, gelenek ve göreneklerin sonraki kuşaklara aktarılmasını sağlar." öğretisi esas alınarak düzenlenmiştir. İçeriğinde ise kazanımlara uygun olarak "sözcükte ve cümlede anlam, okuduğunu anlama, yazım ve noktalama" gibi konulara yer verilmiştir.

Kitabın matematik bölümü, "Matematik, yaşamı kolaylaştırmayı ve pratik düşünceyi geliştirmeyi amaçlar." prensibi esas alınarak düzenlenmiştir. İçeriğinde kazanımlara uygun olarak "sayılar ve işlemler, veri işleme, geometri ve ölçme" konularına yer verilmiştir.

Kitabın fen bilimleri bölümü, "Fen bilimleri; araştıran, sorgulayan, yaratıcı ve analitik düşünme becerisine sahip, fen okuryazarı bireyler yetiştirmeyi amaçlar." prensibi esas alınarak düzenlenmiştir. Kazanımlara uygun olarak hazırlanan içeriğinde "yer kabuğu ve Dünya'mızın hareketleri, besinlerimiz, kuvvetin etkileri, maddenin özellikleri, ışık ve ses, insan ve çevre, basit elektrik devreleri" gibi konulara yer verilmiştir.

Kitabın sosyal bilgiler bölümü, "Sosyal bilgiler; eleştiren, sorgulayan, olaylar arasında bağlantılar kurabilen bireyler yetiştirmeyi hedefler." ilkesi esas alınarak düzenlenmiştir. İçeriğinde, kazanımlara uygun olarak "birey, kültür, çevre, teknoloji, üretim - tüketim, sorumluluklar ve dünyada yaşam" gibi konular ele alınmıştır.

Kitaptaki her ünite, yukarıda belirtilen esaslar doğrultusunda şunları kapsamaktadır:

- Özet konu anlatımı
- Öğretici alıştırmaları ve etkinlikler
- Çözümlü sorular
- Kazanım pekiştirme testleri
- Kavrama testleri

Başarılı, bilgili, doğru düşünme alışkanlığı kazanmış, bilime önem veren bireyler olarak yetişmeniz dileğiyle...

Yazı Kurulu

Kazanım Odaklı

: Hepsi 1 Arada

Kısa Bilgi Alanları

Değişen tasarımı daha kolay akılda kalan özet bilgi alanlarından oluştu.

Çözümlü Sorular

✓ işareti ile belirtilen sorular farklı düzeylerde seçildi ve kitabın son bölümünde çözüldü.

Kazanım Odaklı

Kısa bilgi, alıştırma ve soru alanları kazanımlara göre düzenlendi.

Örnek Sorular ve Çözümler

Anahtar soru tiplerinde örnek sayısı artırıldı ve çözümler aşama aşama verildi.

Testler ve Alıştırmalar

Testler ve alıştırmalar konularına göre düzenlendi.

Bol Alıştırma

Bireysel ve pekiştirici alıştırmalar kazanımların yerleşmesine daha fazla katkı sağlıyor.

TÜRKÇE

1- Erdemler

SÖZCÜKTE ANLAM	12
Alıştırma: Söz Dağarcığımı Geliştiriyorum	14
Alıştırma: Anlamlarını Bulalım	15
Alıştırma: Gerçek mi, Mecaz mı?	16
Alıştırma: Şiirdeki Sözcükler	17
Alıştırma: Sözcükler ve Anlamları	18
Alıştırma: Terimleri Bulalım	19
Alıştırma: Terim Anlamlılar Bulmacası	20
Alıştırma: Cümledeki Anlamı Hangisi?.....	21
Alıştırma: Türkçelerini Kullanalım	22
Kazanım Pekiştirme Testi.....	23
SÖZCÜK GRUPLARINDA ANLAM	25
Alıştırma: Deyim mi, Atasözü mü?.....	27
Alıştırma: Anlamlarını Bulalım	28
Alıştırma: Atasözlerini Bulalım	29
Okuduğunu Anlama: Arkadaşlık	30
Kazanım Pekiştirme Testi.....	33
Kavrama Testi	34

2 - Çocuk Dünyası

CÜMLE OLUŞTURMA	38
Alıştırma: Sözcükten Cümleye	39
Kazanım Pekiştirme Testi.....	40
CÜMLENİN ANLAM ÖZELLİKLERİ	41
Alıştırma: Eşleştirelim	44
Alıştırma: Karşılaştırma Var mı, Yok mu?	45
Alıştırma: Karşılaştır Bakalım	46
Alıştırma: Örneklendirerek Tamamlayalım	47
Okuduğunu Anlama: Kaçak Bisikletli.....	48
Kazanım Pekiştirme Testi.....	51
Kavrama Testi	52

3- Millî Mücadele ve Atatürk

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ	56
---	-----------

Alıştırma: Hangi Sözcüğün Eş Anlamlısı?.....	58
Alıştırma: Cümledeki Zıt Anlamlıyı Bulalım.....	59
Alıştırma: Sözcük Kumbaramı Dolduruyorum	60
Alıştırma: Şiirdeki Sözcükler	61
Okuduğunu Anlama: Barış ve Medeniyet.....	64
Kazanım Pekiştirme Testi.....	67
Kavrama Testi	68

4- Bilim ve Teknoloji

NOKTALAMA İŞARETLERİ	72
Alıştırma: Doğrusu Ne?	76
Alıştırma: Görevini Bulalım	77
Okuduğunu Anlama: Çağdaş Bilgisayarlar Doğuyor	78
Okuduğunu Anlama: Soru Balonları	82
Alıştırma: Noktalayalım	88
Kazanım Pekiştirme Testi.....	89
Kavrama Testi	90

5 - Millî Kültürümüz

YAZIM KURALLARI	94
Alıştırma: Doğrusunu Yazalım	98
Alıştırma: Doğru mu, Yanlış mı?	99
Alıştırma: Yazımı Doğru mu?	100
Alıştırma: Hangisi Doğru?.....	101
Alıştırma: Neyin Kısaltması?.....	102
Alıştırma: Yanlışın Doğrusu	103
Okuduğunu Anlama: Suratı Sirke Satmak.....	104
Kazanım Pekiştirme Testi.....	109
Kavrama Testi	110

6 - Okuma Kültürü

METİN TÜRLERİ	114
Etkinlik: Masal Nasıl Bitsin?.....	119
Alıştırma: Hayalî Ögeleri Bulalım	120
Etkinlik: Şiirden Düzyazıya.....	121
Alıştırma: Sıralayalım.....	122
Okuduğunu Anlama: Ayaklı Göl.....	124
Alıştırma: Okuyup Yazalım.....	126

Kazanım Pekiştirme Testi.....	127
Kavrama Testi	128

7 - Sağlık ve Spor

OKUDUĞUNU ANLAMA	132
Alıştırma: Hangi Soru Sorulmalı?.....	135
Etkinlik: Görsellerden Hikâyeye.....	136
Okuduğunu Anlama: Keçileri Kaçırarak.....	138
Alıştırma: Bul Bakalım	140
Alıştırma: Görsel ve Başlıktan Paragrafa	141
Alıştırma: Sıralayarak Paragraf Oluşturalım.....	142
Alıştırma: Uygun mu, Değil mi?	143
Alıştırma: Kısa Metinler Yazma.....	144
Kazanım Pekiştirme Testi.....	145
Kavrama Testi	146

8 - Doğa ve Evren

GÖRSEL OKUMA.....	150
Alıştırma: Kroki Okuyalım	151
Alıştırma: Geri Dönüşüm	152
Alıştırma: Kullanım Kılavuzu Oluşturalım	153
Okuduğunu Anlama: Neye Yarar Kirli Çevre?	154
Okuduğunu Anlama: Anadolu'da Bahar	156
Alıştırma: Çorba Yapalım.....	158
Alıştırma: Neler Olmuş?.....	160
Kazanım Pekiştirme Testi.....	161
Kavrama Testi	162

MATEMATİK

1- Sayılar ve İşlemler

DOĞAL SAYILAR	166
4, 5 ve 6 Basamaklı Doğal Sayılar	166
Doğal Sayıları Yuvarlama.....	169
Doğal Sayıları Sıralama.....	170
Sayı Örüntüleri.....	171
Alıştırma: Okuyalım, Yazalım	172
Alıştırma: Ritmik Sayalım	173

Alıştırma: Yanıtlayalım.....	174
Alıştırma: Çözümleyelim.....	175
Alıştırma: Yuvarlayalım.....	176
Alıştırma: Sıralayalım.....	177
Alıştırma: Örüntü Oluşturalım.....	178
Kazanım Pekiştirme Testi - 1.....	179
Kazanım Pekiştirme Testi - 2	180
Kazanım Pekiştirme Testi - 3	181
DOĞAL SAYILARLA TOPLAMA İŞLEMİ	182
Alıştırma: Toplayalım.....	183
Kazanım Pekiştirme Testi.....	185
DOĞAL SAYILARLA ÇIKARMA İŞLEMİ.....	186
Zihinden Çıkarma İşlemi.....	187
Alıştırma: Çıkaralım	188
Alıştırma: Zihinden Çıkaralım	189
Kazanım Pekiştirme Testi.....	190
Kavrama Testi	191

2 - Sayılar ve İşlemler

DOĞAL SAYILARLA TOPLAMA İŞLEMİ	194
İki Doğal Sayının Toplamını Tahmin Etme	194
Zihinden Toplama İşlemi	194
Toplama İşlemi ile Problemler.....	195
Alıştırma: Tahmin Edelim	197
Alıştırma: Zihinden Toplayalım	198
Alıştırma: Problemler	199
Kazanım Pekiştirme Testi.....	200
DOĞAL SAYILARLA ÇIKARMA İŞLEMİ.....	201
İki Doğal Sayının Farkını Tahmin Etme.....	201
Toplama ve Çıkarma İşlemleri ile Problemler.....	202
Alıştırma: Tahmin Edelim	204
Alıştırma: Problemler	205
Kazanım Pekiştirme Testi.....	206
Kavrama Testi	207

3- Sayılar ve İşlemler

DOĞAL SAYILARLA ÇARPMA İŞLEMİ	210
Kısa Yoldan Çarpma İşlemi.....	212
10, 100 Ve 1000 ile Zihinden Çarpma İşlemi	213

Çarpma İşleminin Sonucunu Tahmin Etme.....	213
Çarpma İşlemi ile Problemler.....	214
Alıştırma: Çarpalım.....	216
Alıştırma: Üçlü Çarpalım.....	217
Alıştırma: Kısa Yoldan Çarpalım.....	218
Alıştırma: Zihinden Çarpalım.....	220
Alıştırma: Tahmin Edelim.....	221
Alıştırma: Problemler.....	222
Kazanım Pekiştirme Testi.....	223
DOĞAL SAYILARLA BÖLME İŞLEMİ.....	224
10, 100 ve 1000'e Zihinden Bölme İşlemi.....	227
Bölme İşleminin Sonucunu Tahmin Etme.....	227
Bölme İşlemi ile Problemler.....	228
Matematiksel İfadelerin Eşitlik Durumu.....	229
Alıştırma: Bölelim.....	230
Alıştırma: Zihinden Bölelim ve Tahmin Edelim.....	231
Alıştırma: Problemler.....	232
Alıştırma: Eşitleyelim.....	233
Kazanım Pekiştirme Testi.....	234
Kavrama Testi.....	235

4- Sayılar ve İşlemler - Ölçme - Veri İşleme

KESİRLER.....	238
Basit Kesirler.....	238
Bileşik Kesirler.....	238
Tam Sayılı Kesirler.....	238
Birim Kesirleri Karşılaştırma Ve Sıralama.....	239
Bir Çokluğun Belirtilen Basit Kesir Kadarını Bulma...	239
Kesirleri Karşılaştırma ve Sıralama.....	240
Alıştırma: Modelleyelim.....	241
Alıştırma: Karşılaştıralım.....	242
Alıştırma: Çözelim.....	243
Alıştırma: Sıralayalım.....	244
Kazanım Pekiştirme Testi.....	245
KESİRLERLE İŞLEMLER.....	246
Kesirlerle Toplama İşlemi.....	246
Kesirlerle Çıkarma İşlemi.....	246
Kesirler ile Problemler.....	247

Alıştırma: Toplayalım, Çıkaralım.....	249
Alıştırma: Problemler.....	250
Kazanım Pekiştirme Testi.....	251
ZAMAN ÖLÇME.....	252
Zaman Ölçme Birimleri Arasındaki İlişkiler.....	252
Zaman Ölçme Problemleri.....	254
Alıştırma: Dönüştürelim.....	255
Alıştırma: Problemler.....	256
Kazanım Pekiştirme Testi.....	257
VERİ TOPLAMA VE DEĞERLENDİRME.....	258
Sütun Grafiği.....	258
Alıştırma: Yorumlayalım.....	260
Alıştırma: Oluşturalım.....	261
Kazanım Pekiştirme Testi.....	262
Kavrama Testi.....	263

5 - Geometri - Ölçme

GEOMETRİK CİSİMLER VE ŞEKİLLER.....	266
Üçgen, Kare, Dikdörtgenin Kenarlarını ve Köşelerini İsimlendirme.....	266
Kare ve Dikdörtgenin Kenar Özellikleri.....	267
Kenar Uzunluklarına Göre Üçgenler.....	267
Açınımı Verilen Küpü Oluşturma.....	268
Birim Küplerle Yapı Oluşturma.....	268
Alıştırma: Çizelim.....	269
Alıştırma: Birim Küp Sayalım.....	270
Kazanım Pekiştirme Testi.....	271
GEOMETRİDE TEMEL KAVRAMLAR.....	272
Düzlem.....	272
Açının Köşesini ve Kenarlarını İsimlendirme.....	272
Açıları Ölçme.....	273
Ölçülerine Göre Açı Çeşitleri.....	274
Alıştırma: Açıları Ölçelim.....	275
Alıştırma: Çizelim.....	276
Kazanım Pekiştirme Testi.....	277
UZAMSAL İLİŞKİLER.....	278
Ayna Simetrisi.....	278
Alıştırma: Çizelim.....	279
Kazanım Pekiştirme Testi.....	280

UZUNLUK ÖLÇME.....	281
Milimetre.....	281
Uzunluk Ölçme Birimleri	
Arasındaki İlişkiler	281
Uzunluk Ölçülerini Tahmin Etme	282
Uzunluk Ölçme Problemleri.....	282
Alıştırma: Dönüştürelim	283
Alıştırma: Problemler	284
Kazanım Pekiştirme Testi.....	285
Kavrama Testi	286

6 - Ölçme

ÇEVRE ÖLÇME	290
Kare ve Dikdörtgenin Çevre Uzunluğu	290
Çevre Ölçme Problemleri	291
Alıştırma: Hesaplayalım.....	292
Alıştırma: Problemler	293
Kazanım Pekiştirme Testi.....	294
ALAN ÖLÇME.....	295
Birinkare ile Alan Ölçme	295
Kare ve Dikdörtgenin Alanı.....	296
Alıştırma: Sayalım.....	297
Alıştırma: Hesaplayalım.....	298
Kazanım Pekiştirme Testi.....	299
TARTMA	300
Yarım ve Çeyrek Kilogram	300
Ton ve Miligram	301
Tartma Problemleri	302
Alıştırma: Hesaplayalım.....	303
Alıştırma: Problemler	304
Kazanım Pekiştirme Testi.....	305
SIVI ÖLÇME	306
Mililitre	306
Sıvı Ölçme Problemleri	308
Alıştırma: Hesaplayalım.....	309
Alıştırma: Problemler	310
Kazanım Pekiştirme Testi.....	311
Kavrama Testi	312

FEN BİLİMLERİ

1- Yer Kabuğu ve Dünya'mızın Hareketleri

YER KABUĞUNUN YAPISI	316
Alıştırma: Yeryüzünü Tanıyalım	320
Alıştırma: Fosil Oluşumu.....	321
Kazanım Pekiştirme Testi.....	322
DÜNYA'MIZIN HAREKETLERİ.....	323
Alıştırma: Muhteşem Üçü	326
Alıştırma: Karanlıktan Aydınlığa	327
Kazanım Pekiştirme Testi.....	328
Kavrama Testi	329

2 - Besinlerimiz

BESİNLER VE ÖZELLİKLERİ.....	324
Alıştırma: Besinlerim	339
Alıştırma: Ne Anlama Geliyor?.....	340
Alıştırma: Sofrada	341
Kazanım Pekiştirme Testi.....	342
Kavrama Testi	343

3- Kuvvetin Etkileri

KUVVETİN CİSİMLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....	346
Alıştırma: Kuvvetin Etkileri.....	347
Alıştırma: Ne Tür Kuvvet Etki Eder?.....	348
Kazanım Pekiştirme Testi.....	349
MİKNATISLARIN UYGULADIĞI KUVVET	350
Alıştırma: Zehrânın Hatalarını Bulun!.....	351
Alıştırma: Mıknatısın Gücü.....	352
Kazanım Pekiştirme Testi.....	353
Kavrama Testi	354

4- Maddenin Özellikleri

MADDEYİ NİTELEYEN ÖZELLİKLER.....	358
Alıştırma: Yüzme ve Batma	359
Etkinlik: Suyu Çeken ve Çekmeyen	360
Etkinlik: Mıknatıs Her Şeyi Çeker mi?	361
Kazanım Pekiştirme Testi.....	362

MADDENİN ÖLÇÜLEBİLİR ÖZELLİKLERİ.....363

Alıştırma: Hacimlerini Belirleyelim 365

Alıştırma: Hayvanların Kütleleri..... 366

Kazanım Pekiştirme Testi..... 367

MADDENİN HÂLLERİ368

Alıştırma: Katı mı, Sıvı mı, Gaz mı? 369

Kazanım Pekiştirme Testi..... 370

MADDENİN ISI ETKİSİYLE DEĞİŞİMİ371

Alıştırma: Talihsiz Notlar 372

Kazanım Pekiştirme Testi..... 373

SAF MADDE VE KARIŞIM374

Alıştırma: Madde Doğada Karışık Hâldedir 377

Alıştırma: Karışımları Ayıralım 378

Alıştırma: Katı Atıklar 379

Kazanım Pekiştirme Testi..... 380

Kavrama Testi 381

5 - Aydınlatma ve Ses Teknolojileri

AYDINLATMA TEKNOLOJİLERİ.....384

Alıştırma: Karanlığı Aydınlatanlar 385

UYGUN AYDINLATMA386

Alıştırma: Aydınlatmadaki Doğrular-Yanlışlar..... 387

Kazanım Pekiştirme Testi..... 388

IŞIK KİRLİLİĞİ.....389

Alıştırma: Kirleten Aydınlik 390

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE SES TEKNOLOJİLERİ.....391

Alıştırma: Yılan Bulmaca 392

SES KİRLİLİĞİ.....393

Alıştırma: Ses Kirliliği..... 394

Kazanım Pekiştirme Testi..... 395

Kavrama Testi 396

6 - İnsan ve Çevre

BİLİNÇLİ TÜKETİCİ400

Alıştırma: Tasarruf Planı 403

Kazanım Pekiştirme Testi..... 404

Kavrama Testi 405

7 - Basit Elektrik Devreleri

BASİT ELEKTRİK DEVRELERİ408

Alıştırma: Kavram Haritası 410

Alıştırma: Devre Elemanları..... 411

Alıştırma: Çarpıcı Bilmeceler..... 412

Kazanım Pekiştirme Testi..... 413

Kavrama Testi 414

SOSYAL BİLGİLER

1- Birey ve Toplum

HERKESİN BİR KİMLİĞİ VAR.....418

Alıştırma: Benim De Kimliğim Var 419

Kazanım Pekiştirme Testi..... 420

HERKESİN BİR ÖYKÜSÜ VAR.....421

Etkinlik: Bir Matematikçinin Yaşamından Kesitler 422

Kazanım Pekiştirme Testi..... 423

NELERDEN HOŞLANIYORUM? NELERİ YAPABİLİRİM?

ONUN YERİNDE OLSAYDIM -

FARKINDAYIM, FARKLILIKLARA SAYGILIYIM 424

Alıştırma: Bireysel Farklılıklarımız 425

Etkinlik: Arkadaşım Benden Farklı 426

Alıştırma: Günün Sonunda..... 427

Kazanım Pekiştirme Testi..... 428

Kavrama Testi 429

2 - Kültür ve Miras

AİLEMİN TARİHİ.....432

Alıştırma: Ailemin Tarihini Öğreniyorum..... 433

Kazanım Pekiştirme Testi..... 434

MİLLÎ KÜLTÜR ÖGELERİMİZ -

GEÇMİŞTEN BUGÜNE ÇOCUK OYUNLARI 435

Alıştırma: Türk Kültürü 436

Alıştırma: Çocuk Oyunu 437

Kazanım Pekiştirme Testi..... 438

BİR KAHRAMANLIK DESTANI: MİLLÎ MÜCADELE 439

Alıştırma: Kavram Haritası 441

Kazanım Pekiştirme Testi..... 442

Kavrama Testi 443

3- İnsanlar, Yerler ve Çevreler

YÖNLERİMİZ	446
Alıştırma: Hangi Yönde?.....	447
Alıştırma: Yön Bulma Yöntemleri.....	448
Kazanım Pekiştirme Testi.....	449
YER TARİFİ YAPALIM - ÇEVREMİZDE NELER VAR?....	450
Alıştırma: Kroki Sembolleri Çiz.....	451
Alıştırma: Doğal ve Beşerî Unsurlar.....	452
Kazanım Pekiştirme Testi.....	453
HAVA DURUMU - YAŞADIĞIM YER.....	454
Alıştırma: Resimli Grafik.....	456
Alıştırma: Yaşadığım Yer.....	457
Kazanım Pekiştirme Testi.....	458
DOĞAL AFETLERE HAZIR OLALIM.....	459
Alıştırma: Doğal Afetler	461
Kazanım Pekiştirme Testi.....	462
Kavrama Testi.....	463

4- Bilim, Teknoloji ve Toplum

TEKNOLOJİK ÜRÜNLER	466
Alıştırma: Yaşamın Rengi Teknoloji.....	467
Kazanım Pekiştirme Testi.....	468
GEÇMİŞTEN BUGÜNE TEKNOLOJİ -	
ZAMAN İÇİNDE TEKNOLOJİ	469
Alıştırma: Yanlışlığı Düzeltelim	471
Alıştırma: Geçmişte	472
Kazanım Pekiştirme Testi.....	473
İCAT ÇIKARALIM - ZARAR VERMEDEN	
KULLANALIM	474
Alıştırma: Neler Olmalı?.....	476
Alıştırma: Faydalandığımız Teknoloji	477
Kazanım Pekiştirme Testi.....	478
Kavrama Testi	479

5 - Üretim, Dağıtım ve Tüketim

İSTEKLERİMİZ, İHTİYAÇLARIMIZ	482
Alıştırma: İhtiyaç - İstek.....	483
Kazanım Pekiştirme Testi.....	484
AİLEMDE VE ÇEVREMDE	
EKONOMİK FAALİYETLER.....	485
Alıştırma: Hangi Alanda?	486
Kazanım Pekiştirme Testi.....	487
BİLİNÇLİ TÜKETİCİ OLALIM - BELGEMİZİ ALALIM.....	488

Alıştırma: Satın Alırken.....	490
Kazanım Pekiştirme Testi.....	491
AYAĞIMIZI YORGANIMIZA GÖRE UZATALIM -	
TÜKETİME EVET, İSRAFA HAYIR	492
Alıştırma: Hesabımızı Bilelim.....	493
Kazanım Pekiştirme Testi.....	494
Kavrama Testi	495

6 - Etkin Vatandaşlık

BEN ÇOCUĞUM, HAKLARIMLA VARIM	498
Alıştırma: Çocuklara Yardım Edin.....	499
Alıştırma: Haklarını Biliyor musun?	500
Kazanım Pekiştirme Testi.....	501
SORUMLULUK ÜSTLENİYORUM.....	502
Alıştırma: Hangi Sorumluluk?.....	503
Kazanım Pekiştirme Testi.....	504
EĞİTSEL VE SOSYAL ETKİNLİKLERE	
KATILYORUM	505
Alıştırma: Hangi Kulübü Seçmeliyim?	506
Kazanım Pekiştirme Testi.....	507
ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIK	508
Alıştırma: Seç Bakalım	509
Kazanım Pekiştirme Testi.....	510
Kavrama Testi	511

7 - Küresel Bağlantılar

ÜLKELERİ TANIYALIM	514
Alıştırma: Dünya Ülkeleri	517
Alıştırma: İtalya'yı Tanıyorum	518
Kazanım Pekiştirme Testi.....	519
KOMŞULARIMIZ - TÜRK CUMHURİYETLERİ	520
Etkinlik: Ülkemiz ve Komşuları	523
Alıştırma: Eşleştirme.....	524
Kazanım Pekiştirme Testi.....	525
FARKLI KÜLTÜRLER -	
DÜNYA FARKLILIKLARLA GÜZEL	526
Alıştırma: Burası Neresi?.....	527
Etkinlik: Ülkelerin Özellikleri.....	528
Alıştırma: Kutlanan Özel Günler	529
Kazanım Pekiştirme Testi.....	530
Kavrama Testi	531

YANIT ANAHTARI	533
-----------------------------	------------

Sözcük, bir dilde anlaşmayı sağlayan anlamlı en küçük birimlerdir. Sesler bir araya gelerek heceleri, heceler sözcükleri oluşturur. Sözcükler ise kendimizi ifade etmemizi sağlayan cümleleri oluşturur.

Sözcükler; varlıkların, durum ve olayların dildeki karşılıklarıdır. Bir sözcük, cümledeki kullanımına göre farklı anlamlar kazanabilir. Yani bir sözcüğün tek bir anlamı olabileceği gibi birden fazla anlamı da olabilir. Bu duruma **çok anlamlılık** denir.

ÖRNEK

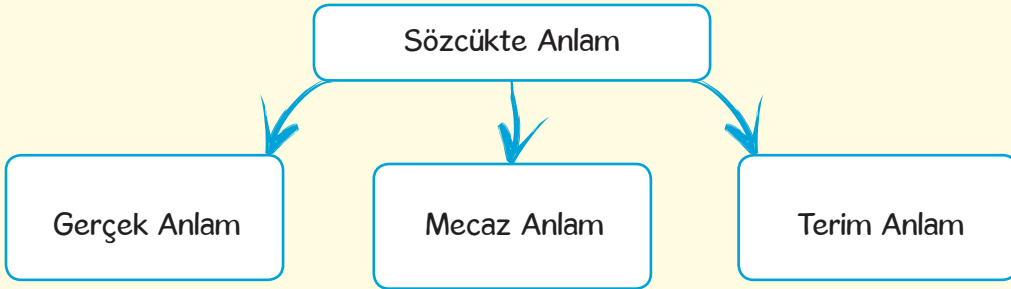
I. Ailesini yitirince küçük yaşta ağır sorumluluklar üstlendi.

II. Yaşlı kadın, elindeki ağır torbaları güçlükle taşıyabiliyordu.

Numaralanmış cümlelerde “ağır” sözcüğü hangi anlamlarda kullanılmıştır?

Çözüm: Her iki cümlede de “ağır” sözcüğü kullanılmıştır ancak bu sözcüğün verilen cümlelerde ifade ettiği anlam aynı değildir. I. cümlede “ağır” sözcüğü, “çetin güç” anlamında kullanılmıştır. II. cümlede ise “tartıda çok çeken, hafif karşıtı” olarak kullanılmıştır.

Sözcükler, cümlede farklı anlamlar ifade edecek biçimde kullanılabilir:

Gerçek Anlam

Her sözcüğün ifade ettiği bir anlam vardır. **Gerçek anlam**, sözcüklerin birincil anlamı ve varsa bu anlamla doğrudan ilişkili olan anlamıdır.

Bir cümle içindeki sözcüğün anlamı belirlenirken sözcüğün cümledeki kullanımı mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.

ÖRNEK

Metin, dün kolundaki ağrı nedeniyle doktora gitmiş.

Bu cümledeki “kol” sözcüğünün anlamı nedir?

Çözüm: Verilen cümlede “kol” sözcüğü, “insan vücudunda omuz başından parmak ucuna kadar uzanan bölüm” anlamında kullanılmıştır. Bu, sözcüğün akla gelen ilk anlamı yani temel anlamıdır.

A Aşağıdaki sözcükleri sözlük anlamlarıyla numaralardan yararlanarak eşleştirin.

1	Belde	☐	Bir bölgenin belli bir yer ve çevresini kapsayan sınırlı bölümü
2	Heyelan	☐	Toplumsal ya da üretimsel bir işlev görmek üzere kurulmuş olan
3	Deprem	☐	İlçeden küçük, belediye ile yönetiler yer
4	Yoksul	☐	Geçimini sağlamakta güçlük çeken
5	Harp	☐	Yer kabuğunun derin katmanlarının yer değiştirmesi yüzünden oluşan sarsıntı, yer sarsıntısı
6	Kuruluş	☐	Toprak kayması
7	Yöre	☐	Savaş

B Anlamlarıyla eşleştirdiğiniz sözcükleri aşağıdaki cümlelerden uygun olan-
daki boşluęa yerleřtirin. Dikkatli olun çünkü bir sözcük, birden fazla cümle-
de kullanılabilir.

1. Teyzeler küçük ama çok sevimli birde yaşıyorlardı.
2. olunca hepimiz çok korktuk, ne yapacağımızı bilemedik.
3. Kızılay bir yardımudur, zorda olanların yardımına koşar.
4. řimdi zengin olduklarına bakma, eskiden çok bir aileydiler.
5. Bu halkı çok çalışkandır ve geçimini tarımla sağlar.
6. den sonra herkes panik içinde sokağa fırladı.
7. insanlara yardım edebiliriz, bu insanlık vazifemizdir.
8. Bazılara bağışta bulunacaklarmış, ne güzel değil mi?
9. Dedemlerten sonra buraya yerleřmişler.

Kazanım T.4.3. : OKUMA / Söz Varlığı

T.4.3.10. : Okuduğu metindeki gerçek, mecaz ve terim anlamlı sözcükleri belirler.

T.4.3.12. : Bađlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

Sözcükte Anlam

1. ✓ Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “derin” sözcüğü “yoğun” anlamında kullanılmıştır?

- A) Bu büyük köşkü derin bir sessizlik kapladı.
 B) Bir iki derin nefesten sonra kendine geldi.
 C) Bunun için derin bir araştırma yapmak gerekir.
 D) Kuyunun derinliğini hesaplamaya çalışıyordu.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Havada boğazımı tahriş eden bir koku var.
 B) Kasaba eski zamanlarda kaldırımsız, bakımsızdı.
 C) Acı poyraz denizden kuvvetle esiyordu.
 D) Bir gün cesaretini toplayacağını biliyordum.

3. • Fonksiyon • Aktivite
 • Agresif • Kriter

Aşağıdakilerin hangisinde verilen sözcüklerden birinin Türkçe karşılığı kullanılmamıştır?

- A) İşe alacağınız kişilerde aradığınız ölçütler nelerdir?
 B) Saldırgan tutumlarını devam ettirmesi onun zararına yol açıyor.
 C) Matematikte bu tarzda karmaşık işlemlerle çok iyi baş edebiliyor.
 D) Okulun tiyatro etkinliklerinde ben de görev alacağım.

4.

Bu çalıktan ince bir değnek koparmıştım.

I

Oldukça uzun boylu bir genç bize yardım etti.

II

İnsanlara saygı-nı yitirmemelisin.

III

Bu şehrin tadı kaçtı, hiçbir şey eskisi gibi değil.

IV

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

4, 5 VE 6 BASAMAKLI DOĞAL SAYILAR

991'den başlayarak ileriye doğru birer ritmik sayalım.

991

992

993

994

995

996

997

998

999

1000

999'dan sonra söylediğimiz sayı “bin” şeklinde okunur ve rakamlarla “1000” şeklinde yazılır.

100'den başlayarak ileriye doğru yüzer ritmik sayalım.

100

200

300

400

500

600

700

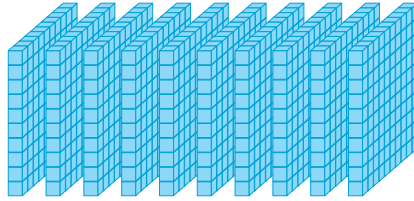
800

900

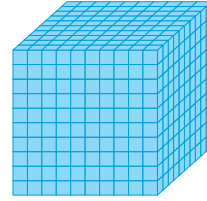
1000

900'den sonra söylediğimiz sayı 1000'dir.

100 tane onluğun veya 10 tane yüzüğün bir araya gelmesiyle 1 “binlik” oluşur. 1000 dört basamaklı bir doğal sayıdır.

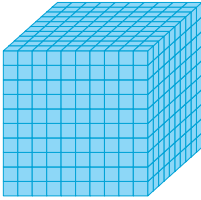
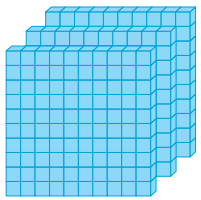
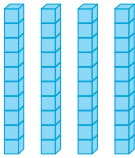

10 yüzük

1 binlik

Aşağıdaki tabloda verilen onluk taban bloklarıyla modellenmiş dört basamaklı sayıyı yazalım ve okuyalım.

Binlik	Yüzük	Onluk	Birlik
			
1 binlik	3 yüzük	4 onluk	5 birlik
1	3	4	5

Tabloda 1 binlik, 3 yüzük, 4 onluk ve 5 birlik vardır. Bu sayının rakamlarla yazılışı “1345”, okunuşu ise “bin üç yüz kırk beş” şeklindedir.

A. Aşağıdaki sayılarda belirtilen basamağı veya bölümü çember içine alın.

1. Binler basamağı → 1376 - 97 471 - 5962 - 100 132 - 8356 - 92 527
2. On binler basamağı → 23 953 - 5786 - 103 201 - 474 315 - 6781 - 93 701
3. Onlar basamağı → 4379 - 51 030 - 234 201 - 978 654 - 2107 - 8563
4. Birler bölümü → 2578 - 10 324 - 6514 - 23 567 - 98 310 - 4702
5. Yüzler basamağı → 12 345 - 3784 - 56 713 - 9102 - 15 673 - 102 015
6. Yüz binler basamağı → 235 701 - 5230 - 42 510 - 137 001 - 4927
7. Binler bölümü → 4921 - 57 830 - 67 510 - 37 812 - 567 103 - 2013
8. Birler basamağı → 2671 - 3478 - 425 963 - 51 239 - 4270 - 56 301

B. Aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. 3691 sayısının yüzler basamağındaki rakamın basamak değerini yazın.
.....
2. Birler bölümünde 25, binler bölümünde 308 olan doğal sayıyı yazın.
.....
3. Birler bölümünde 5, binler bölümünde 30 olan doğal sayısının okunuşunu yazın.
.....
4. “Yetmiş bin yetmiş altı” sayısının hangi basamaklarındaki rakamlar aynıdır?
.....
5. 1073 sayısında basamak değeri kendisine eşit olan kaç rakam vardır?
.....
6. Rakamlarının sayı değerleri toplamı 2 olan beş basamaklı kaç doğal sayı vardır?
.....
7. Rakamlarının sayı değerleri toplamı 3 olan altı basamaklı en küçük doğal sayı kaçtır?
.....

Doğal Sayılar

Kazanım M.4.1.1.3: 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıların bölüklerini ve basamaklarını, basamaklarındaki rakamların basamak değerlerini belirler ve çözümler.

Doğal Sayılar

1. 5300'den başlanarak ileriye doğru ritmik sayıldığında söylenen 8. sayı kaçtır?

- A) 5900 B) 6000
C) 6100 D) 6200

2.

“Yüz on bin yüz bir”

Emrah'ın okuduğu sayının yazılışında kaç tane sıfır rakamı vardır?

- A) 4 B) 3 C) 2 D) 0

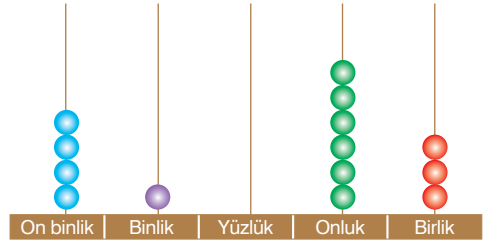
3. “Dört yüz altı bin altı yüz kırk” biçiminde okunan sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 460 640 B) 406 640
C) 406 604 D) 46 640

4. 100 109 sayısının okunuşu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yüz bin yüz dokuz
B) Yüz bir bin dokuz
C) On bin yüz dokuz
D) On bir bin dokuz

5.

Abaküste gösterilen doğal sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dört bin yüz altmış üç
B) Dört bin yedi yüz üç
C) Kırk bir bin altmış üç
D) Kırk bir bin altı yüz otuz

6. “Yüz yirmi üç bin yüz on dört” sayısının binler bölümünde hangi rakam bulunmaz?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

1. ÜNİTE // Yer Kabuğu ve Dünya'mızın Hareketleri

Çevrenizde hareketli ya da hareketsiz birçok varlık olduğunu fark etmişsinizdir. **Peki Dünya hareketli midir, yoksa hareketsiz mi?**

Uzaydaki tüm varlıklar gibi Dünya da hareketlidir. Bu hareketlerinden ilki bir topaç gibi kendi etrafında durmadan dönmektedir.

Peki Dünya hızlı mı yoksa yavaş mı döner?

Biz bu dönmeyi hisseder miyiz?

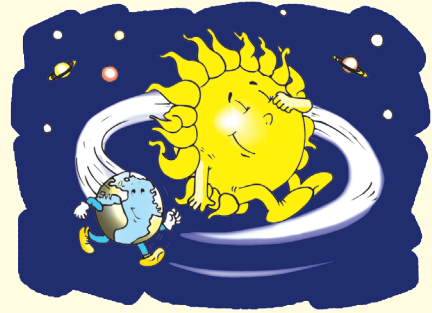
Bu dönmenin sonuçları nelerdir?

Dünya kendi etrafında saatte 1670 km hızla dönmektedir. Dünya, bu hızda dönerken üzerindeki canlılar da aynı hızda döner. **Peki bu yüksek hız neden başımızı döndürmüyor?**

Bunun nedeni, Dünya'nın bizi kendine doğru çeken gücü, yani yer çekimidir. Yer çekimi sayesinde Dünya'nın döndüğünün farkında olmayız. Ancak Dünya'nın dönüşü sonucu gerçekleşen durumlar bize gezegenimizin döndüğünü kanıtlar.

Dünya'nın bir diğer hareketi de Güneş'in etrafında dolanmasıdır. Bu dolanma sayesinde Dünya'da farklı mevsimler, bitki örtüsü ve iklimler meydana gelir.

UNUTMAYIN !

16. yy. da insanların çoğu Dünya'nın, evrenin merkezi olduğuna inanıyordu. Ay, Güneş ve gezegenlerin Dünya'nın etrafında dolandığına olan inanç Nicolaus Copernicus (Nikolas Kopernik)'un teorisiyle sarsıldı. Copernicus Dünya'nın değil, Güneş'in evrenin merkezinde olduğunu ileri sürdü.

● ● Kazanım Pekiştirme Testi

1. ÜNİTE // Yer Kabuğu ve Dünya'mızın Hareketleri

Dünya'mızın Hareketleri

1. Dünya ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

Kendi eksenini etrafında dönüş süresi	Güneş etrafında dolanım süresi
A) 1 gün	29 gün
B) 24 saat	1 gün
C) 24 saat	1 yıl
D) 29 saat	1 yıl

2. Güneş'in gün içinde gökyüzünde hareket ediyormuş gibi görünmesinin nedeni,

- Dünya'nın kendi etrafında dönmesi
- Ay'ın Dünya etrafında dolanması
- Dünya'nın Güneş etrafında dolanması

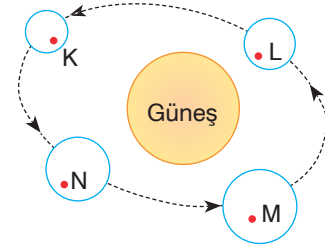
İfadelerinden hangileriyle açıklanabilir?

A) Yalnız I	B) Yalnız III
C) I ve II	D) I ve III

3. Mevsim geçişleri aşağıdakilerden hangisiyle gerçekleşir?

- Dünya'nın kendi çevresinde dönmesi
- Ay'ın Dünya etrafında dolanması
- Dünya'nın Güneş etrafında dolanması
- Ay'ın Güneş etrafında dolanması

4.

Şekildeki modelde K, L, M ve N ile gösterilen yerlerden hangilerinde gündüz yaşanır?

A) Yalnız K	B) K ve L
C) M ve N	D) L, M ve N

5. Dünya, Güneş etrafında 3 tur dolandıktan sonra kendi çevresinde 30 kez dönerse toplam ne kadarlık süre geçer?

- 1025,5 gün
- 22518 saat
- 1125 gün 18 saat
- 3225 gün 12 saat

6. Gece ve gündüz oluşumuyla ilgili,

- Dünya'nın kendi çevresinde dönmesi sonucu oluşur.
- Güneş almayan tarafta gece yaşanır.
- Her zaman gece ve gündüz süreleri birbirine eşittir.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I	B) Yalnız III
C) I ve II	D) I, II ve III

● ● HERKESİN BİR KİMLİĞİ VAR

Dünyada çok sayıda insan yaşar. Bu insanların her birinin parmak izleri farklıdır. Parmak izi kim olduğumuzu kanıtlar.

Ülkemizde kim olduğumuzu belirten resmî kimlik belgesi vardır. Bu kimlik belgesini günlük yaşamımızda birçok durumda kullanırız.

Yandaki görseller hâlen kullanılmakta olan nüfus cüzdanlarına aittir. Günümüz şartlarında ortaya çıkan güvenlik ihtiyacı nedeniyle nüfus cüzdanları yenilenerek akıllı kart özelliği taşıyan kimlik kartlarına geçilmeye başlanmıştır.

Bu kimlik belgesi “Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı”dır.

Ön yüzünde yer alan bilgiler:

- T.C. kimlik numarası
- Soyadı, adı, doğum tarihi
- Cinsiyeti
- Uyuğu
- İmzası
- Belgenin sıra numarası
- Geçerlilik tarihi
- Kişinin fotoğrafı (15 yaşına kadar boş kalabilir fakat isteğe bağlı olarak basılabilir.)

Arka yüzünde yer alan bilgiler:

- Anne adı, baba adı
- Yonga (çip) bölümünde, Kişiyeye ait fotoğraf bilgisi, nüfusa kayıtlı olduğu il, ilçe, mahalle, köy, cilt numarası, aile sıra numarası, kartın verilmiş yeri, verilmiş nedeni, kayıt numarası depolanır. Parmak izi ve bir parmağın damar izi kayıtlıdır. Kimlik doğrulamak için gerekli bilgiler de yer alır.

1

Onur çok güler yüzlüdür.

2

Eda zayıftır.

3

Sami çok güzel resim yapar.

4

Barış sınıfın en uzun boylusudur.

5

Ayşe balede çok başarılıdır.

6

Zeynep çok çabuk mutsuz olmaktadır.

Aşağıdaki soruları görsellerin altındaki ifadelerle göre yanıtlayın.

1

Verilenlerden hangilerinde fiziksel özelliklerden söz edilmiştir?

.....

2

Verilenlerden hangilerinde duygusal özelliklerden söz edilmiştir?

.....

3

Verilenlerden hangilerinde ilgi ve yeteneklerden söz edilmiştir?

.....

4

Siz de kendi fiziksel ve duygusal özelliklerinizi, ilgi ve yeteneklerinizi yazın.

.....

.....

.....

Nelerden Hoşlanıyorum? Neleri Yapabilirim? - Onun Yerinde Olsaydım - Farkındayım, Farklılıklara Saygılıyım

Kazanım SB.4.1.3. : Bireysel ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerini tanıır.

Herkesin Bir Kimliği Var

1. Senem ve ailesi yaz tatilinde yurt dışına çıkmaya karar verirler.

Buna göre bu aile yurt dışına çıkabilmek için aşağıdaki belgelerden hangisine sahip olmalıdırlar?

2. I. Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı
II. Kütüphane kartı
III. Öğrenci kimlik kartı
Verilenlerden hangileri tüm resmî kurumlarda kullanabileceğimiz bir kimlik belgesidir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III

3. I. Sürücü Belgesi → trafikte
II. Pasaport → yurt dışına çıkışta
III. Öğrenci kartı → okulda
Verilen belgelerden hangilerinin kullanıldığı alan doğru verilmiştir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

4. I. Sürücü belgesi
II. Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı
III. Öğrenci kartı
IV. Yüzme Kulübü kartı
4. sınıf öğrencisi olan Ahmet verilenlerden hangisine sahip olamaz?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

Herkesin Bir Öyküsü Var

5. I. Okula kayıt yaptıрма
II. Nüfus kâğıdı çıkarma
III. Okuldan mezun olma
IV. İş hayatına başlama
Verilenlerin kronolojik sırası aşağıdakilerin hangisinde doğrudur?

- A) I, II, III, IV
B) II, I, III, IV
C) II, I, IV, III
D) III, II, IV, I

6. **Aşağıdakilerin hangisindeki sıralama doğrudur?**

- A) Konuşmayı öğrendim - okula başladım - ilk karnemi aldım
B) Konuşmayı öğrendim - ilk karnemi aldım - okula başladım
C) İlk karnemi aldım - okula başladım - konuşmayı öğrendim
D) Okula başladım - konuşmayı öğrendim - ilk karnemi aldım